

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 3998/2023
21.08.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Добриле Страјина, председника већа, Драгане Миросављевић и Надежде Видић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., село ..., чији је пуномоћник Драган Васић, адвокат из ..., против туженог ЈП „Електропривреда Србије“ Београд, ради утврђења, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 1035/22 од 21.04.2022. године, у седници одржаној 21.08.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 1035/22 од 21.04.2022. године, става другог и става трећег изреке.

ОДБИЈА СЕ захтев тужиоца за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 3393/20 од 18.11.2021. године, ставом првим изреке, дозвољено је преиначење тужбе тужиоца од 14.09.2021. године. Ставом другим изреке, утврђено је да је ништав уговор о обављању привремених и повремених послова заведен код ЈП „ЕПС“ Београд под бројем 1Н.2.1.0-Е.09.04-45524/17 од 29.01.2016. године, те да исти не производи правно дејство. Ставом трећим изреке, утврђено је да је ништав уговор о обављању привремених и повремених послова заведен код ЈП „ЕПС“ Београд под бројем 1Н.0.0.0-Е.09.04-190451/2 од 17.05.2016. године закључен међу странкама, те да исти не производи правно дејство. Ставом четвртим изреке, утврђено је да је ништав уговор о обављању привремених и повремених послова заведен код ЈП „ЕПС“ Београд под бројем 1Н.0.0.0-Е.09.04-393622/15 од 30.09.2016. године закључен међу странкама, те да исти не производи правно дејство. Ставом петим изреке, утврђено је да је ништав уговор о обављању привремених и повремених послова заведен код туженог под бројем 1Н.2.1.0-Е.09.04-548726/15 од 26.12.2016. године, закључен међу странкама, те да исти не производи правно дејство. Ставом шестим изреке, утврђено је да је ништав уговор о обављању привремених и повремених послова заведен код туженог под бројем 1Н.2.2.0-Е.09.04-161839/25 од 28.03.2017. године закључен међу странкама, те да исти не производи правно дејство. Ставом седмим изреке, утврђено је да је ништав уговор о обављању привремених и повремених послова заведен код ЈП „ЕПС“ Београд, под бројем 1Н.2.0.0-Е.09.04-324261/11 од 30.06.2017. године закључен међу странкама, те да исти

не производи правно дејство. Ставом осмим изреке, утврђено је да је ништав уговор о обављању привремених и повремених послова заведен код ЈП „ЕПС“ Београд под бројем 93.2.4.0-Е.09.04-585820/1 од 21.11.2017. године, закључен међу странкама, те да исти не производи правно дејство. Ставом деветим изреке, утврђено је да је ништав уговор о обављању привремених и повремених послова заведен код ЈП „ЕПС“ Београд под бројем 93.2.4.0-Е.09.04-224313/1 од 11.05.2018. године закључен међу странкама, те да исти не производи правно дејство. Ставом десетим изреке, утврђено је да је ништав уговор о обављању привремених и повремених послова заведен код ЈП „ЕПС“ Београд под бројем 93.2.0.0-Е.09.04-398700/1 од 14.08.2018. године, закључен међу странкама, те да исти не производи правно дејство. Ставом једанаестим изреке, утврђено је да је ништав уговор о обављању привремених и повремених послова заведен код ЈП „ЕПС“ Београд под бројем 93.2.4.0-Е.09.04-596767/1 од 28.11.2018. године, закључен међу странкама, те да исти не производи правно дејство. Ставом дванаестим изреке, утврђено је да је ништав уговор о обављању привремених и повремених послова заведен код ЈП „ЕПС“ Београд под бројем 93.2.4.0-Е.09.04-109716/1 од 26.02.2019. године закључен међу странкама, те да исти не производи правно дејство. Ставом тринаестим изреке, утврђено је да је ништав уговор о обављању привремених и повремених послова заведен код ЈП „ЕПС“ Београд под бројем 93.2.4.0-Е.09.04-302809/1 од 30.05.2019. године закључен међу странкама, те да исти не производи правно дејство. Ставом четрнаестим изреке, утврђено је да је ништав уговор о обављању привремених и повремених послова заведен код ЈП „ЕПС“ Београд под бројем 93.2.0.0-Е.09.04-477628/1 од 30.08.2019. године закључен међу странкама, те да исти не производи правно дејство. Ставом петнаестим изреке, утврђено је да је ништав уговор о обављању привремених и повремених послова заведен код ЈП „ЕПС“ Београд под бројем 93.2.4.0-Е.09.04-64876/1 од 31.01.2020. године закључен међу странкама, те да исти не производи правно дејство. Ставом шеснаестим изреке, утврђено је да је ништав уговор о обављању привремених и повремених послова заведен код ЈП „ЕПС“ Београд под бројем 93.2.4.0-Е.09.04-312119/1 од 06.07.2020. године закључен међу странкама, те да исти не производи правно дејство. Ставом седамнаестим изреке, утврђено је да је ништав уговор о обављању привремених и повремених послова заведен код ЈП „ЕПС“ Београд под бројем 93.2.4.0-Е.09.08-650672/1-20 од 25.12.2020. године, закључен међу парничним странкама, те да исти не производи правно дејство. Ставом осамнаестим изреке, утврђено је да је тужилац засновао радни однос на неодређено време код туженог, ради обављања посла „електромонтер за одржавање ЕЕО СН и НН“ почев од 01.02.2016. године, што је тужени дужан да призна и да трпи. Ставом деветнаестим изреке, тужени је обавезан да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 621.750,00 динара са затезном каматом од извршности до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 1035/22 од 21.04.2022. године, ставом првим изреке, потврђена је првостепена пресуда у ставу првом, другом, трећем, четвртом, петом, шестом, седмом, осмом, деветом, десетом, једанаестом, дванаестом, тринаестом, четрнаестом, петнаестом, шеснаестом и седамнаестом изреке, а жалба туженог у том делу одбијена као неоснована. Ставом другим изреке, преиначена је првостепена пресуда у ставу осамнаестом и деветнаестом изреке и одбијен као неоснован тужбени захтев тужиоца у том делу. Ставом трећим изреке, одбијен је захтев тужиоца за накнаду трошкова поступка по жалби.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужилац је благовремено изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка,

погрешне примене материјалног права и погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања.

Врховни суд је испитао побијану пресуду на основу члана 408. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС", бр. 72/11, 49/13-УС, 74/13-УС, 55/14, 87/18, 18/20 и 10/23) – у даљем тексту: ЗПП и утврдио да ревизија тужиоца није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2) ЗПП, на коју Врховни суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужени је са тужиоцем закључио више уговора о обављању привремених и повремених послова на радном месту „електромонтера на одржавању ЕЕО СН и НН“, и то: у периоду од 01.02.2016. године до 31.05.2016. године, уговор број 9.2.1.0-Е09.04-45524/17 од 29.01.2016. године, уговор од 17.05.2016. године за период од 01.06.2016. године до 30.09.2016. године, уговор од 30.09.2016. године за период од 01.10.2016. године до 31.12.2016. године, којим је одређено да ће тужилац као извршилац посла, обављати послове који имају карактер привремених и повремених послова који се састоје у следећем: изводи електромонтажне радове на изградњи, санацији или реконструкцији постојеће надземне и подземне НН и СН мреже, изводи електромонтажне радове на ремонту и изградњи ТС а, 10/0,4 кв, изводи радове при годишњем прегледу у ремонту ТС а 35/10кв, обавља и друге послове по налогу послодавца. Чланом 2. утврђено је да се уговор закључује на период од 01.10.2016. године до 31.12.2016. године, а највише 120 радних дана у једној календарској години, чланом 3. уговорено је да ће послове из уговора извршилац обављати у ..., као и у свим другим местима у којима се обавља делатност послодавца. За период од 01.01.2017. године до 31.03.2017. године закључио је уговор од 26.12.2016. године, уговор од 28.03.2017. године, за период од 01.04.2017. године до 30.06.2017. године, уговор од 30.06.2017. године за период од 01.07.2017. године до 30.11.2017. године, уговор од 21.11.2017. године за период од 01.12.2017. године до 15.05.2018. године, уговор од 11.05.2018. године за период од 16.05.2018. године до 15.08.2018. године, уговор од 14.08.2018. године за период од 16.08.2018. године до 30.11.2018. године, којим је уговорено да ће тужилац као извршилац послова обављати послове који имају карактер привремених и повремених послова, и то: послови превентивног и корективног одржавања, ревизија ремонта и изградње трафостаница, надземних и подземних водова, хитних интервенција и манипулација по налогу надлежног ТЦ у циљу санирања кварова, као и уклањања ураслог растиња, напонска испитивања на локацији кварова на ЕЕО средњег и ниског напона, послови пружања техничких услуга купцима електричне енергије, одржавање изградње и интервенција на месту мерења, читавање бројила, замене и демонтаже мерних уређаја, изградња и смештање и контроле места мерења, прикључења, прекида испоруке електричне енергије купцу, искључења и демонтаже мерног места и водовода, уговор од 28.11.2018. године за период од 01.12.2018. године до 28.02.2019. године, уговор од 26.02.2019. године за период од 01.03.2019. године до 31.05.2019. године, уговор од 30.05.2019. године за период од 01.06.2019. године до 31.08.2019. године, уговор од 30.08.2019. године за период од 01.09.2019. године до 31.01.2020. године, уговор од 31.01.2020. године за период од 01.02.2020. године до 10.07.2020. године, уговор од 06.07.2020. године за период од 11.07.2020. године до 28.12.2020. године и уговор од 25.12.2020. године за период од 29.12.2020. године до 22.06.2021. године. Из уверења РФ ПИО од 15.02.2020. године, утврђено је да је тужилац био

пријављен од стране ЈП „ЕПС“ Београд у периоду од 01.02.2016. године до 11.07.2020. године. Из уговора о раду дел.бр. 638/2024 од 15.03.2021. године, утврђено је да је закључен између тужиоца и „Sekvester Employment“ д.о.о. Београд и да је тужилац засновао радни однос на одређено време почев од 15.03.2021. године, ради уступања на привремени рад у „Електродистрибуција Србије“ Београд, по основу повећаног обима посла, обављања послова радног места 5843/45 електромонтер непечањач за пријем и контролу ММ у огранак ..., Сектор за подршку и смањење губитака, Служба за пријем и контролу ММ, најдуже до 30.04.2021. године.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је закључио да је тужилац у периоду од 01.02.2016. године до 15.03.2021. године, на основу седамнаест закључених уговора о обављању привремених и повремених послова код туженог, непрекидно обављао истоврсне послове „електромонтер за одржавање ЕЕО СН и НН“, који су систематизовани Правилником о систематизацији радних места важећем у спорном периоду, да су наведени уговори закључени за обављање послова који не представљају привремене и повремене послове, па је утврдио да су уговори о обављању привремених и повремених послова ништави и да је тужилац закључењем ових уговора засновао радни однос на неодређено време даном ступања на рад 01.02.2016. године. Првостепени суд оцењује да је тужени кроз фиктивно отказивање, односно прекиде уговора, покушао да радни однос тужиоца представи као рад ван радног односа, али како тужилац није имао прекиде у раду, у обављању послова код туженог, који су стални, континуирани и систематизовани, то је тужени закључивањем уговора са тужиоцем, злоупотребио права из члана 197. Закона о раду и утврдио да су оспорени уговори ништави јер су противни принудним прописима у смислу одредбе члана 103. ЗОО, те да је тужилац почев од 01.02.2016. године засновао радни однос на неодређено време код туженог.

И према становишту другостепеног суда закључени уговори о привременим и повременим пословима су ништави, јер је тужилац цео спорни период обављао истоврсне послове што указује на постојање сталне потребе код послодавца, и што потврђује и сама чињеница да су у питању послови који су систематизовани. Међутим, када је реч о делу захтева тужиоца који се односи на утврђење да је тужилац засновао радни однос на неодређено време код туженог, почев од 01.02.2016. године, другостепени суд налази да је захтев у овом делу неоснован, имајући у виду одредбу члана 27-е став 34. Закона о буџетском систему, који је био у примени у време настанка спорног односа, и касније, а којим је предвиђена забрана заснивања радног односа са новим лицем ради попуњавања слободних, односно упражњених радних места и који у овом случају представља *lex specialis* у односу на одредбе Закона о раду којима се прописују услови за преображај радног односа са одређеног на неодређено време, из којих разлога у конкретном случају није било услова за преображај радног односа.

По оцени овог суда, побијана пресуда донета је правилном применом материјалног права.

Чланом 197. став 1. Закона о раду („Службени гласник РС“, бр. 24/05... 75/14) прописано је да послодавац може за обављање послова који су по својој природи такви да не трају дуже од 120 радних дана у календарској години закључити уговор о обављању привремених и повремених послова.

По налажењу Врховног суда, правилно је оценио првостепени суд да су у конкретном случају уговори о обављању привремених и повремених послова закључени противно цитираној одредби члана 197. став 1. Закона о раду, али је другостепени суд основано нашао да се у односу на тужено јавно предузеће примењују одредбе о забрани заснивања радног односа прописане Законом о буџетском систему, које првостепени суд није имао у виду приликом одлучивања.

Законом о изменама и допунама Закона о буџетском систему („Службени гласник РС“, број 95/18) је прописано у члану 27е став 34. да корисници јавних средстава не могу заснивати радни однос са новим лицима ради попуњавања слободних, односно упражњених радних места до 31.12.2019. године. Изузетно од става 34. овог члан, радни однос са новим лицима може се засновати уз сагласност тела Владе, на предлог надлежног министарства, односно другог надлежног органа, уз претходно прибављено мишљење министарства. Укупан број запослених на одређено време због повећаног обима посла, лица ангажованих по уговору о делу, уговору о привременим и повременим пословима, преко омладинске и студентске задруге и лица ангажованих по другим основама, код корисника јавних средстава, не може бити већи од 10% укупног броја запослених. Изузетно од става 36. овог члана, број запослених на одређено време због повећаног обима посла, лица ангажованих по уговору о делу, уговору о привременим и повременим пословима, преко омладинске и студентске задруге и лица ангажованих по другим основама, код корисника јавних средстава, може бити већи од 10% укупног броја запослених, уз сагласност тела Владе, на предлог надлежног министарства, односно другог надлежног органа, уз претходно прибављено мишљење министарства (ст. 35-37). Чланом 105. истог закона, прописано је да ако су одредбе других закона односно прописа, у супротности са овим законом, примењују се одредбе овог закона.

Према ставу Врховног суда, одредбе Закона о буџетском систему којима се прописује забрана заснивања радног односа са новим лицем ради попуњавања слободних, односно упражњених радних места код корисника јавних средстава су *lex specialis* у односу на одредбе члана 32. Закона о раду, којима је прописано да ако послодавац не закључи уговор о раду пре ступања запосленог на рад, сматра се да је запослени засновао радни однос на неодређено време даном ступања на рад.

Имајући у виду изложено, а како је тужени корисник јавних средстава, то се на њега, по правилној оцени другостепеног суда, односи забрана новог запошљавања, односно заснивања радног односа мимо претходно прибављене сагласности надлежног органа.

С тим у вези, без значаја је указивање ревизије на Закључке Комисије за давање сагласности за ново запошљавање и додатно радно ангажовање код корисника јавних средстава. Ово зато што наведени Закључци представљају само бројчану сагласност за туженог да може запослити одређени лица са средњом стручном спремом, међутим, та сагласност не гласи на име и презиме тужиоца, што значи да је послодавац овлашћен да самостално процењује када је потребно ангажовање додатне радне снаге, као и о томе која ће лица ангажовати, а не ствара субјективно право тужиоца на аутоматски пријем. Дакле, послодавац самостално одлучује кога ће и када од лица ангажованих по уговору о привременим и повременим пословима, или на други начин, примити у радни однос, а супротно би представљало задирање у аутономију послодавца. Наведени закључци не стварају аутоматски право за било ког конкретног радника на

уговору о привременим и повременим пословима да заснује радни однос, нити обавезује туженог да баш са тим радником закључи уговор о раду.

С обзиром на изложено, неосновани су наводи ревизије о погрешној примени материјалног права, па је Врховни суд применом одредбе члана 414. став 1. ЗПП одлучио као у ставу првом изреке.

Тужилац није успео у поступку по ревизији, па нема право на накнаду тражених трошкова ревизијског поступка, због чега је применом члана 165. став 1. ЗПП одлучено као у ставу другом изреке.

**Председник већа – судија
Добрила Страјина, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић